

Bydelsplan for sorteringspunkter på Amager Øst

Baggrund

Med Borgerrepræsentationens vedtagelse af Cirkulær København – Ressource- og Affaldsplan 2024 den 13. december 2018 blev det besluttet at opstille 750 sorteringspunkter i byrummet i hele København inden 2024. Sorteringspunkterne vil som supplement til de eksisterende affaldsordninger bidrage til at øge servicen for københavnere i form af flere sorteringsmuligheder i byrummet og større sorteringskapacitet. Løsningen erstatter ikke de affaldskurve, som i dag findes i det offentlige rum til gadeaffald. Etablering af sorteringspunkter er en helt central indsats for at bidrage til målsætningen om at København bliver CO₂-neutral i 2025 og for at nå målet i Cirkulær København om 70 % genanvendelse af husholdningsaffald.

Sorteringspunkterne er designet af C. F. Møller Denmark A/S i samarbejde med Alexandra Institut A/S. C.F. Møller Denmark A/S og Alexandra Institut A/S er udvalgt på baggrund af en designkonkurrence med stadsarkitekten som formand for bedømmelseskomiteen.

Af indstillingen til Cirkulær København fremgår det, at indsatsen forudsætter finansiering til dækning af provenutab fra anslået 760 nedlagte parkeringspladser fordelt over hele byen, som skal anvendes til placering af 350-400 af de samlede ca. 750 sorteringspunkter.

Indstilling om retningslinjer og proces for placering af sorteringspunkter godkendt på Teknik- og Miljøudvalget den 26. oktober 2020 udgør Teknik- og Miljøforvaltningens administrationsgrundlag for udpegning af placeringer til sorteringspunkter. Indstillingen fastlægger, at der skal udarbejdes en bydelsplan for hver af de københavnske bydele, med start på Amager Øst, samt de overordnede principper for placering af sorteringspunkter (bilag 2).

Denne bydelsplan indeholder forvaltningens anbefaling til placeringer til sorteringspunkter på Amager Øst. De konkrete placeringer kan ses af kortet vedlagt bydelsplanen. Placeringerne kan blive genstand for justeringer efter den politiske godkendelse, fx i forbindelse med den efterfølgende dialog med ledningsejere, detailprojektering mv.

Bydelens egenart

Den historiske udvikling af Amager betyder, at Amager Øst og Amager Vest har en sammenhængende landskabs- og bystruktur. Amagers identitet er i høj grad forankret i, at den er en ø adskilt fra centrum af havneløbet og Stadsgraven og med markante udsigter til den omgivende by samt over fælleden og vandet.

Et særligt træk på Amager er de gennemgående forbindelser både nord-syd, som deler bydelen på langs og øst-vest, som forbinder mellem fælled og strand og som brydes af diagonale veje, der går på tværs af de oprindelige markskel og de retlinede vejforløb. Amagers grønne forbindelser er et særligt og dominerende grønt mønster. De fire tværgående grønne bånd, der leder ud til kysten; Prags Boulevard, Lergravsvej, Italiensvej og Greisvej blev anlagt som grønne udflugtsveje til stranden.

Amager Øst dækker den del af Amager, der ligger øst for Amagerbrogade og ud til Øresund, fra Stadsgraven i nord og til kommunegrænsen i syd. Amager Øst er en sammensat bydel, der består af flere mindre kvarterer med hver deres karakteristika.

Amager Øst er kendetegnet ved sit store flade landskab med de markante grønne grænser Voldanlægget, Kløvermarken og Amager Strand. Amager Øst er overvejende en boligby, og består af et væld af forskellige og kontrastfyldte bebyggelsesmønstre. Her findes store institutionsbebyggelser, karrebebyggelse, villa og række-huskvarterer, byggeforeninger og store områder med haveforeninger.

Amager Øst har et noget lavere vegetationsdække end København som helhed. Selv om vegetationsdækket på Amager Øst er relativt lavt, er det karakteristisk, at størstedelen af de offentlige tilgængelige byrum har en overvejende grøn karakter. I bydelen findes en stor andel af villaområder og kolonihaveområder. Her er vegetationsdækket højt, da der er mange private haver.

Metode for udpegning af placeringer til sorteringspunkter

Udpegning af placeringer til sorteringspunkter sker ud fra en samlet afvejning af en række forskellige forhold, såsom kapacitetsbehov, byrumskvalitet, bevægelsesmønstre, renovatørhensyn, trafikale forhold samt anlæggets kompleksitet. Sorteringspunkterne udpeges efter nogle overordnede principper, som er godkendt af Teknik- og Miljøudvalget i indstillingen fra den 26. oktober 2020:

- Kapacitetsbehov:
Udpegningen af placeringer til sorteringspunkterne er først og fremmest baseret på en kortlægning af behovet for sorteringskapacitet de steder, hvor der i dag ikke kan kildesorteres, samt et supplement til de steder, der allerede har affaldsordninger. Opstilling af sorteringspunkterne skal desuden understøtte et servicemål om maksimal gennemsnitlig gangafstand fra en husholdning til et sorteringspunkt. Den gennemsnitlige gangafstand for sorteringspunkter er baseret på den gennemsnitlige gangafstand til de eksisterende glaskuber.
- Brugerhensyn:
Sorteringspunkterne er placeret bognært og i videst muligt omfang, hvor der er et naturligt højt flow af københavnere dvs. fx ved knudepunkter, tæt på arbejdspladser, skoler, sportsanlæg, kulturinstitutioner, på vej til indkøbsmuligheder mv.
- Effekt:
Placering af sorteringspunkterne er koordineret med de relevante områder i Teknik- og Miljøforvaltningen, der har projekter og indsatser, der kan tænkes at overlape med et sorteringspunkt. Den bedste løsning er fundet i dialog, for at skabe mest mulig synergi mellem projekter.
- Den gode affaldsløsning i byrummet:
Der ligger en helhedsorienteret stedspecifik byrumsfaglig vurdering til grund for udpegning af hver placering af et sorteringspunkt. Eksempelvis indgår overvejelser om hvordan sorteringspunktet indpasser sig i det eksisterende byrum ift. stedets historie samt andet byrumsinventar, synlighed, sigte- og ganglinjer, tilgængelighed, belægning, begrønning, orientering ift. boliger og erhverv mv.

- Prioritering af byrumselementer:
Sorteringspunkterne er søgt indpasset i byrummene uden at ændre for meget på de eksisterende forhold. Flere steder har det grundet pladmangel dog været nødvendigt at flytte eksisterende byrumsinventar eller udbygge fortovet for at få plads til sorteringspunkterne. Her har forvaltningen prioriteret at flytte de mindst komplicerede elementer først, som fx cykelparkering, luftledninger og skilte. Der er generelt søgt at finde placeringer, der ikke kræver, at der skal fjernes træer eller parkeringspladser til biler, men i praksis er det umuligt ikke at inddrage parkeringspladser som del af en fortovsudbygning.

Sorteringspunkter på Amager Øst

Det foreslås at placere 59 sorteringspunkter på tværs af bydelen Amager Øst. De 59 sorteringspunkter forventes udgjort af samlet set 174 affaldsbeholdere, hvor det er forvaltningens forslag, at de består af 31 nedgravede beholdere, 100 kuber og 43 affaldsskjul. Samlet vil sorteringspunkterne bidrage med en kapacitet til affaldssortering på 383 m³ i bydelen. Der vil blive mulighed for at aflevere fraktionerne madaffald, plast samt mad- og drikkevarekartoner, tekstil, pap, papir og glas i sorteringspunkter.

Sorteringspunkterne er så vidt muligt placeret uden at inddrage grønne arealer. Nogle steder kan dette dog ikke undgås, og her prioriteres, at det kun er grønne områder, som ikke har høj rekreativ eller æstetisk værdi fx simple græsarealer, der inddrages. Forvaltningen forventer ikke at fælde træer på Amager Øst for at etablere sorteringspunkter.

Som en del af renoveringen af den indre del af Amagerbrogade, er det et politisk mål at skabe grobund for forretnings- og bylivet. Sorteringspunkterne placeres derfor som udgangspunkt ikke på veje, der defineres som strøggader. I stedet har forvaltningen afsøgt muligheden for at placere sorteringspunkterne i sidegaderne hertil.

Sorteringspunkterne fordeler sig nogenlunde ligeligt i de fleste boligområder. Ved kolonihaver og villakvarterer er der dog særlige forhold, der gør sig gældende. Ved kolonihaver foreslås sorteringspunkterne opstillet i periferien, da skraldebilen er for stor til at komme ind i områderne. I villakvartererne har de fleste ejendomme allerede alle fraktioner på matriklen. Derfor opstilles færre sorteringspunkter, som til gengæld kan supplere med affaldsfraktionerne glas og tekstil¹, som villaerne ikke har på egen matrikel. Det har dog været et fokus at placere sorteringspunkter med flere affaldsfraktioner på eller omkring de større veje, som løber igennem eller omkranser villakvartererne.

Forvaltningen koordinerer løbende med andre igangværende og kommende projekter og indsatser på Amager Øst, som kan tænkes at have sammenfald eller skabe synergi med sorteringspunkterne. Herunder kan nævnes områdefornyelsen i Sundby, klimatilpasningsprojekter, diverse vejprojekter som fx vejgenopretning, cykelprojekter og sikker skolevejsprojekter samt udeservering og studepladser. Sorteringspunkterne er søgt placeret, så de i videst muligt omfang understøtter disse projekter og indsatser.

Dialogproces

Teknik- og Miljøforvaltningen lægger vægt på at involvere københavnernes i arbejdet med at finde placeringer til sorteringspunkterne. Inddragelsen i projektet er inddelt i to spor: et overordnet og løbende spor på tværs af alle bydele, samt et bydelsspor i to faser, som gentages for hver bydel.

Det løbende spor indbefatter en overordnet informationskampagne og generel involvering af københavnernes. Informationskampagnen har til formål at informere om indsatsen og hvordan man som borger kan komme med input. Kampagnen omfatter blandt andet en projekthjemmeside, annoncering på sociale medier, skiltning i det offentlige byrum og annoncer i lokale aviser.

¹ Tekstil udgør i dag ikke en selvstændig affaldsfraktion i villaer og etageejendomme, men EU har stillet krav til etablering af en henteordning for tekstiler – forventeligt fra medio 2023. Sorteringspunkterne kan opfylde kravet til en sådan ordning.

Udkast sept. 2021

Derudover har københavnere mulighed for at komme med forslag til placering af sorteringspunkterne gennem en digital kortløsning. Borgernes forslag til placeringer indgår i forvaltningens arbejde med at finde placeringer.

Det andet spor, bydelssporet, består af følgende to faser: 1. involvering af lokaludvalg og miljøpunkter, og 2. borgermøde og kommentering af placeringer til sorteringspunkter

Fase 1: Involvering af lokaludvalg og miljøpunkter

Første fase af inddragelsen omfatter opstarts- og fokusråd med lokaludvalg og miljøpunkter. Opstartsmøderne har til formål at introducere projektet samt drøfte inddragelsesprocessen. På baggrund af opstartsmøderne samler lokaludvalget en række personer som deltager i et efterfølgende fokusråd. Fokusrådet har til formål at indsamle brugbar lokal viden, afdække særlige opmærksomhedspunkter samt danne grundlag for en god dialog i den konkrete bydel. Møderne afholdes ved opstart af screeningsarbejdet i de givne bydele, således at forvaltningen opnår lokal indsigt til brug for screeningsarbejdet.

Fase 2: Borgermøde og kommentering

Når forvaltningen har fundet frem til egnede placeringer til sorteringspunkter i en bydel, afholdes et borgermøde med deltagelse af lokaludvalg, miljøpunkt og interesserede borgere. Her præsenteres og drøftes forvaltningens samlede forslag til placering af sorteringspunkter. Forud for borgermødet sendes de anbefalede placeringer i bydelen til orientering i TMU samt til lokaludvalg og miljøpunkter. Placeringerne offentliggøres ligeledes på projekthjemmesiden. Lokaludvalg, miljøpunkter og borgere har både før og efter borgermødet mulighed for at sende skriftlige kommentarer til forvaltningen.

Resultat af dialogprocessen generelt og på Amager Øst

Der har været stor interesse for projektet. Gennem den digitale kortløsning har forvaltningen modtaget mere end 4000 forslag til placeringer fordelt over hele Københavns Kommune. Desuden har forvaltningen undersøgt, hvad respondenterne er særligt opmærksomme på, når de kommer med forslag til placeringer af sorteringspunkter. Analysen viser en klar sammenhæng mellem respondenternes opmærksomhedspunkter og forvaltningens tilgang. Eksempelvis ses at brugerhensyn, flow, eksisterende affaldssortering og husstands nærhed ofte har høj prioritet i borgernes placeringsforslag.

På Amager Øst er der den 10. februar 2021 og den 4. marts 2021 blevet afholdt henholdsvis opstarts- og fokusråd med deltagelse fra Amager Øst Lokaludvalg og Miljøpunkt Amager. I bydelen er der indkommet over 250 forslag til placeringer af sorteringspunkter gennem den digitale kortløsning. Lokaludvalget ønsker, at forvaltningen i arbejdet med at finde placeringer tager særligt hensyn til og undgår placering ved kunstværker samt områder med udeservering. Desuden ønsker lokaludvalget, at hvis en placering kræver nedlæggelse af let byinventar som fx en bænk, flyttes det til en anden placering fremfor at blive fjernet helt. Endelig ønsker lokaludvalget, at forvaltningen har fokus på at placere sorteringspunkter i områder med funktioner og institutioner, hvor der er et naturligt flow af mennesker, og hvor affaldssorteringen kan indgå i hverdagslivet.

Økonomi

Der er med vedtagelsen af Cirkulær København bevilget et budget på 385 mio. kr. i takstmidler til udvikling, etablering og drift af sorteringspunkter i hele byen i planperioden. Af disse er ca. 270 mio. kr. allokeret til etablering af sorteringspunkterne. Omkostningerne til etablering af sorteringspunkter i Amager Øst, beskrevet i denne bydelsplan, anslås ud fra en nøgletalsberegning til ca. 20 mio. kr.

Placeringer og typer af sorteringspunkter er prioriteret ud fra en afvejning af kapacitetsbehov, brugerhensyn, effekt, økonomi, den gode affaldsløsning i byrummet og prioritering mellem byrumselementer.

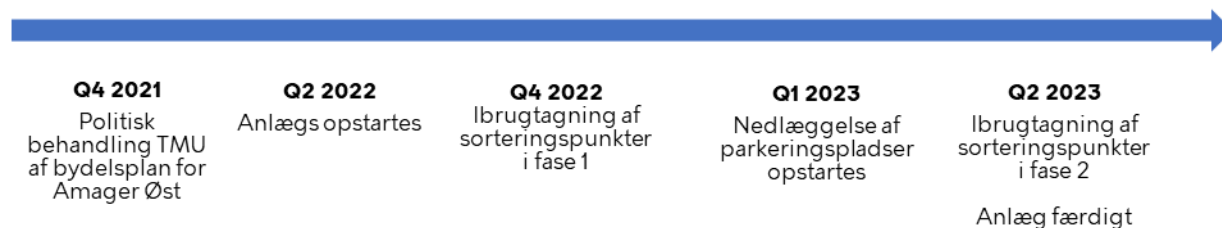
Implementering af bydelsplanen indebærer etablering af samlet set 59 sorteringspunkter. Heraf forudsætter 31 sorteringspunkter nedlæggelse af parkeringspladser – samlet set 54 parkeringspladser. Realisering af bydelsplanen forudsætter, at provenutabet skattefinansieres. Der udarbejdes et budgetnotat for finansiering af provenutabet for nedlæggelse af parkeringspladser foreslået i bydelsplanerne.

Implementeringsplan

Sorteringspunkterne på Amager Øst implementeres i to faser. I fase 1 anlægges sorteringspunkter, der ikke kræver nedlæggelse af parkeringspladser. I fase 2 anlægges sorteringspunkter, der kræver nedlæggelse af parkeringspladser.

Med udgangspunkt i Teknik- og Miljøudvalgets godkendelse af bydelsplanerne for hele byen, udarbejder Teknik- og Miljøforvaltningen et budgetnotat til budget 2023 om finansiering af provenutabet fra de parkeringspladser, der jf. bydelsplanerne for hele byen, skal nedlægges.

Den forventede implementeringsplan for Amager Øst ser således ud:

Kort over placeringer til sorteringspunkter

A3 kort med forslag til placeringer til sorteringspunkter på Amager Øst er vedlagt bydelsplanen. Af kortet fremgår placeringer, der ikke kræver nedlæggelse af parkering (grøn), placeringer der kræver nedlæggelse af parkering (rød) samt de eksisterende glaskuber (sort), der er udgangspunktet for sorteringspunktets placering. Til kortet hører en tabel med følgende uddybende oplysninger om sorteringspunkterne: placering, beholdertype, beholderantal, kapacitet, fordeling af fraktioner samt hvor mange parkeringspladser der evt. skal nedlægges for at etablere sorteringspunktet.

OBS placeringerne samt beholdertyper, beholderantal og fraktioner kan ændre sig som resultat af myndighedsbehandling, ny data, borgerdialog og af anlægstekniske hensyn.